

Nämndplan 2026

Äldre- och omsorgsnämnden

UPPLANDS-BRO
KOMMUN

Innehållsförteckning

1	Ansvarsområde och organisation	3
2	Verksamhetsåret 2026	4
3	Prioriterade områden med mål och indikatorer	11
3.1	Övergripande mål: Stärkt invånarnytta	11
3.2	Övergripande mål: Service, valfrihet och konkurrensneutralitet	11
3.3	Övergripande mål: Värdigt åldrande	11
3.4	Övergripande mål: Livslångt lärande	12
3.5	Övergripande mål: Säkerhet, trygghet och social hållbarhet	12
3.6	Övergripande mål: Småskaligt och attraktivt samhällsbyggande	13
3.7	Övergripande mål: Minskat klimatavtryck.....	13
4	Ekonomi.....	14
4.1	Driftbudget 2026	14
4.2	Investeringsbudget 2026	14
4.3	Förändringar i taxor och avgifter	15
5	Intern styrning och kontroll	16

1 Ansvarsområde och organisation

Äldre- och omsorgsnämnden ansvarar för omsorg av äldre samt personer som är under 65 år med behov av hemtjänst/stöd i hemmet, vård- och omsorgsboende samt förebyggande verksamhet och dagverksamhet. Nämnden ansvarar även för hälso- och sjukvårdsinsatser upp till sjuksköterskenivå för de som bor på vård- och omsorgsboende samt inom dagverksamheten.

Äldre- och omsorgsavdelningens bistånds-enhet handlägger ärenden enligt socialtjänstlagen (SoL). Avdelningen bedriver även hemtjänst/stöd i hemmet, vård- och omsorgsboende samt förebyggande verksamhet. Hemtjänst och vård- och omsorgsboende drivs i kommunal regi samt privat regi genom upphandling. Den förebyggande verksamheten drivs i kommunal regi och omfattar dagverksamhet för personer med demenssjukdom, träffpunktsverksamhet, volontärsamordnare, anhörigkonsulent samt heminstruktör för syn och hörsel. Verksamheten Trygg förstärkt hemgång, som under en begränsad period ger utökade hemtjänstinsatser till enskilda med oro efter till exempel utskrivning från sjukhus, är organiserad inom förebyggande enheten för äldre.

Inom socialkontoret hanteras även övergripande administration, samordning av nämndens budget, beredning av nämndärenden, projektledning, omvärldsbevakning samt genomförande av avtals- och kvalitetsuppföljningar. Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) finns organiserad direkt underställd socialchef.

2 Verksamhetsåret 2026

Utmaningar och prioriteringar för äldre- och omsorgsnämnden 2026

Demografiska förändringar, växande rekryteringsbehov, prognoser om minskade resurser samtidigt som ökade krav från invånarna, sätter Sveriges kommuner under press. Utöver detta finns en önskan om högre kvalitet, ökat inflytande och bättre tillgänglighet för invånarna. Äldre- och omsorgsnämnden står inför utmaningar både när det gäller framtida finansiering och rekryteringsbehov till verksamheterna. Nämndens utmaningar kan inte enbart lösas med mer resurser, utan alla aktörer behöver gemensamt hitta långsiktiga lösningar som utvecklar, förbättrar och effektiviserar arbetssätt. Samverkan och förebyggande arbete är avgörande för att äldre- och omsorgsnämndens verksamheter ska lyckas. Även frivilliga insatser såsom volontärverksamhet bidrar till att öka verksamheternas förmåga att hantera både dagens samt framtidens utmaningar.

Viktiga aktiviteter och områden för äldre- och omsorgsnämnden 2026:

Arbeta fullt ut med den nya socialtjänstlagens intentioner

God och nära vård med hög patientsäkerhet – i linje med ett värdigt åldrande

Språkkrav för personal inom äldreomsorgen från 1 juli 2026

Fast omsorgskontakt på vård- och omsorgsboende från den 1 juli 2026

Förstärkt rehabilitering samt krav på MAR (medicinskt ansvarig för rehabilitering)

Stärkt stöd till anhöriga som ger vård och omsorg. Socialnämnden ska erbjuda en stödkontakt till den som vårdar eller stöder en närstående enligt regeringens förslag

Säkrad kompetensförsörjning genom utbildning, rekrytering och samverkan.

Statsbidraget Äldreomsorgslyftet förstärks och förlängs till 2027

Överlämning av vård- och omsorgsboende Hagtorp från Attendo Care till Norlandia Care

Mat till äldre- utveckling av måltidskvalitet inom vård- och omsorgsboende, inklusive kvaliteten på matlådor

Fortsatt utveckling av hemtjänst/stöd i hemmet

Utredning av möjligheten att etablera ett allaktivitetshus

Demensstrategi 2025-2028: Stjärnmärkning, BPSD-register och FINGER-modellen som förebyggande insats

Främjande av volontärverksamhet som komplement till ordinarie insatser

Färdigställa införandet av ny funktionalitet i verksamhetssystemet

Beredskap

Äldreomsorgens arbete 2026 med den nya socialtjänstlagens intentioner

Under 2025 har ett omfattande implementeringsarbete genomförts inom äldre- och omsorgsnämndens verksamheter för att möta kraven i den nya socialtjänstlagen. Arbetet har inkluderat utbildningar, kartläggningar, beslut om icke behovsprövade insatser samt utvecklingsaktiviteter inom förebyggande och kunskapsbaserat arbete – områden där kommunen redan kommit långt och nu ska vidareutveckla. Inför 2026 är målet att fullt

ut arbeta enligt lagens intentioner. Äldreomsorgen ska präglas av personcentrering, där insatser utformas i dialog med den äldre och med respekt för självbestämmande. Förebyggande insatser utan biståndsbedömning, såsom sociala aktiviteter och hälsofrämjande stöd, ska stärkas för att motverka ensamhet och ohälsa.

Samverkan med regionen, civilsamhället och andra aktörer är avgörande för att skapa sammanhängande stöd. Digitala lösningar ska användas för att öka tillgänglighet, trygghet och effektivitet. Kompetensutveckling för medarbetare fortsätter, med fokus på rättssäkerhet, kvalitet och värdigt bemötande. Under året ska särskild uppföljning ske av hur insatserna används och upplevs, samt deras effekt på hälsa och livskvalitet.

Arbetet med jämlikhet och jämställdhet har påbörjats inom enheterna och ska fördjupas under 2026. Den HBTQI-certifiering av verksamheterna som genomfördes under 2025, har varit ett viktigt steg mot en mer inkluderande omsorg. Certifieringen innebär utbildning i normmedvetenhet och tryggt bemötande av HBTQI-personer.

För att ytterligare stärka jämlikheten prioriteras:

Individbaserad biståndsbedömning utifrån behov- inte utifrån kön, bakgrund eller bostadsområde

Jämställdhetsanalys av insatser och resursfördelning

Tillgänglig information och kontaktvägar för alla äldre

Systematisk uppföljning med jämlikhetsfokus.

Äldreomsorgen 2026 markerar ett skifte mot en mer tillgänglig, förebyggande och värdig omsorg – där individens rätt till stöd och delaktighet står i centrum.

God och nära vård med hög patientsäkerhet – i linje med ett värdigt åldrande

God och nära vård är det övergripande målet för omställningen inom hälso- och sjukvården. Vården ska organiseras utifrån patientens behov och förutsättningar – nära, samordnad och trygg.

Äldre- och omsorgsavdelningen har redan arbetat brett med omställningen, främst strategiskt. Under 2026 ska insatserna tydligare märkas i verksamheterna. Den nya hälso- och sjukvårdsenheten som bildas under hösten 2025, etableras fullt ut 2026 och får en nyckelroll i att ta emot patienter på kommunal primärvårdsnivå. Samverkan med regionen ska vidareutvecklas på flera nivåer.

Under 2025 införs ny funktionalitet i verksamhetssystemet som bidrar till ökad kvalitet, bättre dokumentation och effektivare informationsflöden. Systemet stödjer samordning mellan olika yrkesgrupper och ger bättre förutsättningar för uppföljning och patientsäkerhet.

Sjuksköterskebemanning på de kommunala vård- och omsorgsboendena förstärks från och med början av 2026 med bemanning alla dagar i veckan. Planeringen för detta har pågått under 2025 och en ytterligare sjuksköterska har rekryterats för att möta det ökade behovet av kontinuitet, tillgänglighet och patientsäkerhet. Målet är att säkerställa en trygg och sammanhållen vård för de mest sköra patienterna.

Kompetenshöjning av personal fortsätter där både legitimerad personal och baspersonal får regelbunden färdighetsträning via avdelningens utbildningsstrateg samt metodlägenheten i Bro centrum, som är tillgänglig för både kommunala och privata utförare. Avdelningen fortsätter samarbetet med Karolinska Institutet och tar emot VFU-studenter som ett led i att främja kunskapsbaserad vård och omsorg (VFU – verksamhetsförlagd utbildning, där studenter får praktisk erfarenhet inom vård och

omsorg).

Kompetensstyrning och personalkontinuitet

Kompetensförsörjning är en fortsatt utmaning för äldreomsorgen. Sedan införandet av skyddad yrkestitel för undersköterskor 2023 har verksamheterna aktivt arbetat med kompetenskartläggning och kompetenshöjning. Idag har cirka 40 % av omsorgspersonalen erhållit sin yrkestitel från Socialstyrelsen.

Under 2026 fortsätter arbetet med att höja andelen medarbetare med yrkestiteln undersköterska genom individuella handlingsplaner, utbildningsinsatser via Äldreomsorgslyftet och krav på titel vid nyrekrytering. Detta är avgörande för att säkerställa rätt kompetens, stärka personalkontinuitet och möta framtidens behov. Verksamheterna har påbörjat flera insatser för att stärka sin attraktivitet som arbetsplats. I samverkan med personalavdelningen planeras rekryteringsevent under 2026 samt gemensamma introduktionsdagar för både nyanställda och vikarier, med målet att främja engagemang, kompetens och kontinuitet.

Fast omsorgskontakt på vård- och omsorgsboende från den 1 juli 2026

Från och med den 1 juli 2026 ska även fast omsorgskontakt inom vård- och omsorgsboende bemannas av personal med skyddad yrkestitel som undersköterska. Detta är en utvidgning av det krav på fast omsorgskontakt, som redan gäller inom hemtjänsten sedan 1 juli 2023. Det är därför avgörande att kommunen aktivt arbetar för att öka andelen personal med skyddad yrkestitel inom äldreomsorgen.

Språkrav för personal inom äldreomsorgen från 1 juli 2026

Från och med 1 juli 2026 införs ett nationellt språkrav för personal inom äldreomsorgen. Syftet är att stärka patientsäkerhet, kommunikation och ett värdigt bemötande. Äldre- och omsorgsavdelningen förbereder sig genom att kartlägga språknivåer hos personalen, erbjuda riktade utbildningsinsatser och utveckla rutiner för uppföljning i rekrytering och medarbetarsamtal. Arbetet är en del av kommunens långsiktiga kvalitetsutveckling och stärker förutsättningarna för jämlik och trygg omsorg.

Mat till äldre- utveckling av måltidskvalitet inom vård- och omsorgsboende, inklusive kvaliteten på matlådor

Nämnden fortsätter under kommande år att prioritera matens betydelse för äldre, i linje med målet om ett värdigt åldrande. Flera insatser planeras, bland annat kunskapshöjande aktiviteter för personal och äldre. Förebyggande enheten bedriver föreläsningar om kostens betydelse, vilket ska fortsätta. Enligt Livsmedelsverket är upp till 50 % av äldre på särskilt boende i riskzonen för undernäring, vilket påverkar både livskvalitet och vårdbehov. Forskning visar att god kosthållning kan minska fallrisk, förbättra kognitiv funktion och minska behovet av vårdinsatser – vilket ger både mänskliga och ekonomiska vinster för kommunen. Vård- och omsorgsboenden i kommunen arbetar redan föredömligt med måltidssituationer, vilket ska fortsätta för att säkerställa hög nöjdhet hos brukarna. Måltiden är ofta dagens höjdpunkt och har stor betydelse för både hälsa och social samvaro.

Äldre- och omsorgsavdelningen ska se över kvaliteten på matlådorna till äldre i ordinärt boende, med syfte att höja näringsinnehåll och smakupplevelse.

Digitalisering i äldreomsorgen – strategisk utveckling för kvalitet, delaktighet och effektiv resursanvändning

Äldre- och omsorgsnämnden fortsätter under 2026 att utveckla digitaliseringen i linje med kommunens strategi. Fokus ligger på lösningar som stärker kvalitet, tillgänglighet

och självständighet för äldre, samtidigt som verksamheterna blir mer hållbara.

Digitala lås och natttillsyn har enligt Kungliga tekniska högskolans (KTH) förstudier potential att spara upp till 200 000 kr per år i minskad restid och nyckelhantering. Umeå universitet visar att digitala insatser kan frigöra tid för personalen att fokusera på samtal och närvaro, vilket ökar tryggheten för brukarna. Statistiska centralbyrån rapporterar att 90 % av personer mellan 65–74 år och 80 % av personer mellan 75–85 år använder internet regelbundet. Samtidigt har endast 36 % av äldre över 65 år grundläggande digitala färdigheter, vilket kräver anpassade stödinsatser. Därför är förebyggande enhetens insatser för att höja äldres kunskaper inom digitalisering särskilt viktig.

Digitalisering möjliggör säkrare medicinhantering, effektivare tillsyn och ökad delaktighet. Exempelvis digital signering av hälso- och sjukvårdsdelegeringar och spårbara medicinskåp bidrar till patientsäkerhet och minskad administration.

Under 2026 prioriteras:

- Skalning av digitala lås och digital tillsyn
- Utredning av digitala inköp, fixartjänst och videotillsyn
- Utvärdering av digitala lösningar inom vård- och omsorgsboende
- Återstart av digitaliseringsråd för idéutveckling och omvärldsbevakning

Digitalisering är inte bara teknik – det är ett verktyg för att möta framtidens behov med värdighet, kvalitet och ekonomisk hållbarhet.

Fortsatt utveckling av hemtjänst/stöd i hemmet

Under 2024 och 2025 har hemtjänsten i kommunal regi genomfört ett omfattande utvecklingsarbete och en organisatorisk omställning. Arbetet bidrar till initiala förbättringar inom kvalitet, brukarnöjdhet, arbetsmiljö och struktur. Det ekonomiska målet för verksamheten har dock inte uppnåtts.

En översyn av hemtjänsten i kommunal regi utifrån budgetunderskott, påbörjades under hösten 2025. Med utgångspunkt i denna analys är fokus för 2026 att genomföra ett målinriktat arbete för att nå ekonomisk balans, samtidigt som den påbörjade kvalitetsutvecklingen och förbättringen av arbetsmiljön fortsätter. Målet är att skapa en långsiktigt hållbar hemtjänst med god kvalitet, effektiv resursanvändning och en trygg arbetsmiljö.

Förebyggande arbetssätt

Ny Socialtjänstlag, ny demensstrategi, omställningen till god -och nära vård samt utmaningar som den demografiska utvecklingen, ekonomiska förutsättningar och kompetensförsörjning, kräver att äldre- och omsorgsavdelningen arbetar förebyggande i ännu högre grad.

Upplands-Bro kommun har en välfungerande förebyggande enhet för äldre. Under 2026 är enhetens fokus att bevara och utveckla sitt arbete samt att stödja alla andra enheter inom avdelningen i sitt arbete med att förstärka förebyggande och evidensbaserade arbetssätt på ett systematiskt och hållbart arbetssätt.

Ett förslag om ett gemensamt hus, ett allaktivitetshus, där kommunens förebyggande enhet för äldre samlokaliseras med aktörer som pensionärsföreningar och anhörigföreningen ska undersökas vidare under nästa år. Utredningen bedrivs som ett steg för att stärka det förebyggande arbetet och tillgängligheten i linje med ny socialtjänstlag. Fördelarna inkluderar ökad tillgänglighet, bättre samordning, effektivare informationsspridning och stärkt delaktighet – vilket bidrar till ökad livskvalitet för äldre och långsiktiga vinster för kommunen.

Trygg förstärkt hemgång samt förebyggande och hälsofrämjande verksamhet

Antalet deltagare inom förebyggande enheten för äldre ökar inom samtliga av enhetens verksamheter. Teamet inom trygg förstärkt hemgång arbetar, utöver att möta upp brukaren vid hemgång efter sjukhusvistelse, med att installera lås, larm och trygghetskamera. Enheten ska även fortsatt arbeta med tidigt stöd, ett demensvänligt samhälle, fysisk aktivitet, anhörigstöd samt bidra till ett digitalt innanförskap.

Psykisk ohälsa

Psykisk ohälsa ökar även bland äldre. Enligt Folkhälsomyndigheten upplever cirka 15–20 % av personer över 65 år psykisk ohälsa, främst i form av nedstämdhet, oro och ensamhet. Äldre män har den högsta suicidrisken i befolkningen, och under 2024 avled över 400 personer över 65 år i suicid. Även missbruk förekommer inom målgruppen äldre, särskilt av alkohol och läkemedel vilket uppskattas av Folkhälsomyndigheten att beröra 7 % av äldre omsorgstagare.

För att möta detta genomförde äldre- och omsorgsavdelningen under tidigare år utbildningsinsatser med Psyk-E bas – en grundutbildning i psykiatri för personal som möter äldre med psykisk ohälsa. En hälsopedagog från förebyggande enheten utbildades under 2025 till intern utbildare och kommer under 2026 att stödja enheterna med fortsatt utbildning och vägledning. Fler kompetenssatsningar planeras för att stärka personalens kunskap och bemötande inom området.

Frivillighet som strategisk resurs i en äldrevänlig kommun

För att möta de demografiska förändringarna och i linje med de politiska målen om värdigt åldrande och livslångt lärande, rekommenderas att frivillighet lyfts som en strategisk insats i kommunens fortsatta utveckling. Som äldrevänlig kommun har Upplands-Bro redan en etablerad volontärverksamhet, men potentialen för vidareutveckling är stor.

Forskning visar att frivilligarbete bland äldre har tydliga hälsofrämjande effekter. Det stärker känslan av sammanhang, minskar social isolering och bidrar till både psykisk och fysisk hälsa. Enligt Volontärbarometern 2024 uppger 89 % av de volontärer som svarade, att de mår bättre tack vare sitt engagemang och 57 % känner sig mindre ensamma. Volontärarbete är en effektiv metod för att bryta denna isolering. Dessutom kan engagemanget bidra till att fördröja behovet av kommunala stödinsatser, vilket innebär både mänskliga och ekonomiska vinster.

För att ytterligare stärka frivilligheten föreslås:

- Utveckling av volontärverksamheten genom starkare samordning, utbildning och bättre matchning.
- Synliggörande av volontärernas insatser genom återkommande aktiviteter som hyllar och uppmärksammar deras engagemang.

Frivillighet är inte bara ett komplement – det är en investering i ett hållbart, inkluderande och värdigt samhälle.

Generationsmöten – en investering i gemenskap och framtidens välfärd

Att skapa möten mellan äldre och yngre är en viktig del i att motverka ensamhet och bygga ett mer inkluderande samhälle. Enligt Folkhälsomyndigheten uppger 36 % av personer över 85 år att de besväras av ensamhet. Samtidigt visar forskning från Högskolan för lärande och kommunikation att generationsmöten ökar livskvalitet, trygghet och förståelse mellan åldersgrupper.

För unga kan möten med äldre bidra till att bryta stereotypa uppfattningar och öka

intresset för arbete inom äldreomsorgen – en viktig aspekt i att möta framtidens kompetensutmaningar. Avdelningen har sedan flera år arbetat aktivt med frågan genom insatser som Ung Omsorg, feriearbeten, Mini-demensvänner och samverkan med utbildningskontoret. Dessa insatser ska bibehållas och vidareutvecklas under 2026. Generationsmöten är ett kostnadseffektivt sätt att stärka sociala band, öka delaktighet och göra äldreomsorgen mer attraktiv för kommande generationer.

Kultur för hälsa och livskvalitet

Kulturella aktiviteter främjar både fysisk och psykisk hälsa hos äldre, minskar ensamhet och stärker känslan av sammanhang. Forskning från Folkhälsomyndigheten och Göteborgs universitet visar att deltagande i musik, dans och teater kan förbättra livskvalitet och minska risken för demens. Äldreomsorgen i Upplands-Bro kommun har arbetat framgångsrikt med detta i flera år – insatserna ska fortsätta och vidareutvecklas under 2026.

Kognitiv sjukdom – insatser och utveckling i Upplands-Bro kommun 2026

I Sverige lever idag cirka 150 000 personer med en demenssjukdom. Enligt prognoser kan antalet öka till 230 000–270 000 år 2050. Denna utveckling ställer höga krav på kommunernas långsiktiga arbete inom området. Regeringens nya nationella demensstrategi "*Varje dag räknas*" gäller 2025–2028 och betonar förebyggande insatser, kunskap, samverkan och stöd till anhöriga. Strategin omfattar både hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst.

Verksamheterna inom äldre- och omsorgsnämnden har under flera år utvecklat sitt arbete för personer med kognitiv sjukdom. I linje med den nya socialtjänstlagen fortsätter kommunen att arbeta med FINGER-modellen – en evidensbaserad metod för att förebygga demens. FINGER står för The Finnish Geriatric Intervention Study to Prevent Cognitive Impairment and Disability. Det är den första studien som har visat att hjärnhälsan kan förbättras och att kognitiv svikt kan förebyggas genom att aktivt fokusera på fem centrala livsstilsområden: hälsosam kost, fysisk aktivitet, kognitiv träning, sociala aktiviteter och kontroll på hjärt- och kärlvärden. Kommunen arbetar även med införande av KST (Kognitiv Stimuleringsterapi) på vård- och omsorgsboenden samt dagverksamhet.

Sedan 2023 har samtliga verksamheter arbetat med Stjärnmärkning, en utbildningsmodell från Svenskt Demenscentrum. Under 2026 ska omsorgspersonal träna, diskutera och reflektera över sina färdigheter för att säkerställa långsiktig effekt och behålla certifiering. Hemtjänsten har påbörjat arbetet och slutför certifieringen under 2025.

Arbetet med BPSD-registret fortsätter också under 2026 för att förbättra bemötande och vårdkvalitet vid beteendemässiga och psykiska symptom vid demenssjukdom. Upplands-Bro kommun har sedan 2010 bedrivit ett fördömligt arbete inom demensområdet och betraktas som ett flaggskepp nationellt. Det är avgörande att kommunen fortsätter att bevara och utveckla detta arbete genom kunskapsutveckling, utvärdering och med fortsatt fokus på delaktighet – där verksamheten utformas utifrån individens behov och aktuell forskning.

Yngre personer med demenssjukdom är en liten grupp i förhållande till gruppen äldre personer med demenssjukdom, då demens är en åldersrelaterad sjukdom. Oavsett om gruppen är mindre eller större så är det oerhört viktigt att gruppen uppmärksammas. Det är av vikt att belysa deras situation, problem och behov som är unika när sjukdomen drabbar yngre personer och deras anhöriga. Avdelningen fortsätter med att utveckla stödet till målgruppen på dagverksamheten och den öppna verksamheten

(stödgrupperna).

Fusk och oegentligheter/välfärdsbrott

Äldre- och omsorgsavdelningen arbetar aktivt för att förhindra välfärdsbrott, till exempel genom att stärka sin säkerhetskultur samt att öka sin medvetenhet om problemet. Det förebyggande arbetet börjar genom att öka medvetenheten hos alla medarbetare. I vissa fall är förebyggande åtgärder inte tillräckliga, då behövs åtgärder som möjliggör och förenklar upptäckt av fel och oegentligheter. När fel och oegentligheter upptäcks, ska de åtgärdas skyndsamt.

Biståndsenheten vidareutvecklar exempelvis sina rutiner och arbetet med uppföljningar. Arbetet görs i syfte att säkerställa att alla personer som ansöker om bistånd får en rättssäker handläggning och för att snabbt kunna upptäcka felaktigheter. Äldre- och omsorgsavdelningen ska även på ett systematiskt och effektivt sätt, stärka sitt arbete med att förhindra välfärdsbrott i de upphandlingar som verksamheterna genomför, allt ifrån vilka krav som ställs i upphandlingsdokument till hur avtalsuppföljningar med upphandlade aktörer genomförs.

Civilt försvar/beredskap

Det försämrade säkerhetsläget i världen ställer krav på stärkt beredskap för alla samhällsviktiga verksamheter i händelse av kris och ytterst krig. Äldreomsorgen är en viktig del i detta. För att säkerställa att vård- och omsorgstagare får den vård- och insatser de behöver även vid kriser och ansträngande förhållande fortsätter avdelningen med sitt arbete under 2026 med bland annat utbildningar och övningar.

Utöver ovanstående planeras även införandet av nya regler för hälso- och sjukvården. Regeringen har lagt fram propositionen *Hälso- och sjukvårdens beredskap* som syftar till att stärka vårdens förmåga vid kris och krig. För att säkerställa tillgång till nödvändiga resurser föreslås också krav på lagerhållning av sjukvårdsprodukter.

Äldrevänlig kommun och värdigt åldrande

Upplands-Bro kommun är medlem i den internationella plattformen för äldrevänliga kommuner och städer. Äldre- och omsorgsnämndens arbete med äldrevänlig kommun fortsätter under 2026, där alla delar av samhället tar hänsyn till äldres behov. Det är viktigt att äldre är delaktiga i planering och utformning av en äldrevänlig kommun och äldreomsorgens insatser. Samverkan med brukare och föreningar ska därför fortsätta och utvecklas, för att säkerställa att insatserna utgår från faktiska behov och stärker både kvalitet och förtroende.

Världshälsoorganisationen (WHO) har identifierat ålderism som ett av de stora hindren för att kunna förbättra äldre personers levnadsförhållanden. Nämndens volontärverksamhet ska därför utöka sina insatser under 2026 i syfte att motverka ålderism. Genom att använda sig utav volontärer som är äldre, kan äldre- och omsorgsnämnden ta tillvara på volontärernas livserfarenhet och positiva upplevelser att vara gammal, för att utveckla arbetet med insatser i syfte att motverka ensamhet hos äldre.

3 Prioriterade områden med mål och indikatorer

3.1 Övergripande mål: Stärkt invånarnytta

3.1.1 Nämndmål: För att möta individens behov samt önskemål ska hemtjänsten och stöd i hemmet utvecklas

Beskrivning

Äldreomsorgen ska utgå från individen, inte systemen. Äldre- och omsorgsnämnden ska fortsatt utveckla hemtjänsten samt stöd i hemmet så individer kan bo kvar hemma så långt som möjligt där delaktighet, självständighet, tillgänglighet och service är ledord. Det är en självklarhet att välja hemtjänstutförare och fast omsorgskontakt erbjuds, vilket ger en ökad kontinuitet och trygghet för den enskilde. Även förenklad hemtjänstansökan ska införas och utvecklas i ett led att möta individens behov och önskemål.

Indikatorer	Målvärde 2026
Andel brukare inom hemtjänsten som har fast omsorgskontakt	85 %
Andel brukare som är nöjd med sin hemtjänstutförare	97 %
Andel brukare som upplever god tillgänglighet och service i kontakt med kommunen	75 %
Andel brukare inom hemtjänsten som upplever delaktighet i planering och utförande av insatser	100 %
Antal hemtjänstpersonal hos en brukare inom en 14-dagarsperiod	12

3.2 Övergripande mål: Service, valfrihet och konkurrensneutralitet

3.3 Övergripande mål: Värdigt åldrande

3.3.1 Nämndmål: Kommunal hälso- och sjukvård stärks genom hälsofrämjande arbete och samverkan

Beskrivning

Pandemin har givit oss flertalet erfarenheter och lärdomar som tydliggör behovet av att definiera och nationellt slå fast hur pass avancerad hälso- och sjukvård ett vård- och omsorgsboende ska klara av. Äldre- och omsorgsnämnden kan redan skönja en ansvarsförskjutning där större ansvar för hälso- och sjukvård läggs inom den kommunala primärvården. Denna roll- och ansvarsförskjutning innebär att det kommer finnas allt skörare och mer vårdkrävande patienter inom kommunens ansvarsområde. Hälso- och sjukvården kommer även behöva resurser för att utveckla nya arbetssätt och arbeta proaktivt för att bevara det friska hos medborgarna.

För att möta framtidens behov inom kommunal hälso- och sjukvård krävs kompetenssatsningar och utveckling av ett proaktivt arbetssätt. Nämnden kommer fortsatt att bevaka frågan, aktivt bidra i förändringsarbetet och vidta de åtgärder som behövs för att möta framtidens behov av kommunal hälso- och sjukvård.

Indikatorer	Målvärde 2026
Andel genomförd smärtskattning med smärtskattningsinstrument som dokumenteras vid minst ett tillfälle under sista levnadsveckan	100 %

Indikatorer	Målvärde 2026
Antal genomförda boenderåd på vård- och omsorgsboende.	11
Antal genomförda anhörigmöten på vård- och omsorgsboende.	4

3.4 Övergripande mål: Livslångt lärande

3.4.1 Nämndmål: Framtidens behov inom äldreomsorgen möts genom kompetensstyrning

Beskrivning

Äldre- och omsorgsnämnden ser ett fortsatt behov av att stärka kompetensen inom äldreomsorgen i kommunen, såväl inom hälso- och sjukvård som socialtjänst. Nya arbetssätt och rätt kompetens på rätt plats skapar ökad kvalitet och effektivitet i verksamheten där individen står i centrum.

Möjlighet till kompetensutveckling inom det egna yrket ska vara en självklarhet för alla medarbetare och andelen utbildad baspersonal inom äldreomsorgen ska öka.

Baspersonal ska även ges riktad kompetensutveckling inom språk- och demens för att möta den enskildes behov och öka dennes delaktighet och självständighet.

Det förebyggande arbete som bedrivs inom nämndens verksamhetsområden, behövs för att ge verksamheterna rätt förutsättningar att möta upp individers behov så tidigt som möjligt.

Indikatorer	Målvärde 2026
Andel personal med en individuell kompetensutvecklingsplan utifrån verksamhetens behov	100 %
Andel ordinarie personal som har schemalagd tid för kompetensutveckling inom nämndens utförarverksamhet	100 %

3.5 Övergripande mål: Säkerhet, trygghet och social hållbarhet

3.5.1 Nämndmål: Äldres möjligheter att leva ett tryggt, hälsosamt och självständigt liv med ökad delaktighet ska stärkas

Beskrivning

Upplands-Bro kommun är medlem i den internationella plattformen för äldrevänliga kommuner och städer. Äldre- och omsorgsnämndens arbete med den äldrevänliga kommunen fortsätter under 2025, där alla delar av samhället tar hänsyn till äldres behov. Mötesplatser och förebyggande insatser ska utvecklas för ett meningsfullt och hälsosamt åldrande vilket bidrar till minskad isolering hos äldre. För att bryta det digitala utanförskapet ska nämnden införa nya samverkansformer mellan yngre och äldre samt uppmuntra till innovativa arbetssätt inom äldreomsorgen.

Ett ökat fokus ligger även på äldres måltider. En måltid är mer än maten på tallriken, den omfattar den stämning som skapas av omgivningen och sällskapet. Att arbeta för bra måltider i äldreomsorgen är en del i arbetet för att nå FN:s mål för hållbar utveckling i Agenda 2030. Måltidsverksamheterna utvärderas i syfte att öka kvaliteten och därefter anpassas utifrån de äldres individuella behov och önskemål.

Indikatorer	Målvärde 2026
Andel brukare som är nöjd med måltidsupplevelsen	75 %

Indikatorer	Målvärde 2026
Andel boende på vård- och omsorgsboende som har en social aktivitet schemalagt	100 %
Andel verksamheter inom äldreomsorgen som har deltagit i Svenskt demenscentrums utbildning stjärnmärkt	100 %

3.6 Övergripande mål: Småskaligt och attraktivt samhällsbyggande

3.7 Övergripande mål: Minskat klimatavtryck

3.7.1 Nämndmål: Äldre- och omsorgsnämndens medarbetare ska ha övergripande kunskap om kommunens Miljö- och klimatstrategi

Beskrivning

Alla som bor och verkar i Upplands-Bro bör känna till kommunens miljömessiga prioriteringar och ha tillgång till utbildningsinsatser inom miljö- och klimatfrågor. Äldre- och omsorgsnämnden ska utbilda, informera och motivera anställda för att stärka miljömedvetandet i kommunen.

Indikatorer	Målvärde 2026
Kommunens miljöutbildning finns med på checklistan för introduktion av nyanställda (Ja/Nej)	

3.7.2 Nämndmål: Främja fossilfria resor samt utbyte till en mer fossilfri fordonspark

Beskrivning

Nämnden ska verka för en fossilfri verksamhet genom till exempel klimatsmartare val av fordon i sina verksamheter såsom hemtjänsten. Medarbetare ska följa kommunens resepolicy och fordonspolicy vid resor. Klimatväxling sker när det är aktuellt enligt kommunens modell.

Indikatorer	Målvärde 2026
Andel fordon som har en utbytesplan	50 %

4 Ekonomi

4.1 Driftbudget 2026

Mnkr	Kostnader 2026	Avskrivningar 2026	Internränta 2026	Intäkter 2026	Budget netto 2026	Budget netto 2025	Förändring
Förebyggande verksamhet	15,9			0,3	15,6	13,9	1,7
Hemtjänst	99,3			9,8	89,5	83,9	5,6
Myndighetsutövning	11,0			0,0	11,0	10,7	0,3
Vård- och omsorgsboende	192,1			18,6	173,5	164,3	9,2
Övergripande	36,5			1,1	35,4	41,9	-6,5
Summa	354,8			29,8	325,0	314,7	10,3

De största förändringarna för nämndplan 2026 jämfört med 2025 är en ökad budget för *hemtjänst* och *vård-och omsorgsboende* vilket beror på högre beräknad volym. *Övergripande* har minskats med 6,5 mnkr vilket beror på ett minskat volymöverskott. Den totala upphöjningen blev 10,3mnkr eller 3,2%

4.2 Investeringsbudget 2026

Investeringsprojekt

Mnkr	År 2026	År 2027	År 2028	Avskrivningstid antal år	Avskrivning 2026	Internränta 2026	Övrig drift 2026
Summa							

Årliga anslag

Mnkr	År 2026	År 2027	År 2028	Avskrivningstid antal år	Avskrivning 2026	Internränta 2026	Övrig drift 2026
Inventarier och andra mindre investeringar	1 400	1 400	1 400				
Summa	1 400	1 400	1 400				

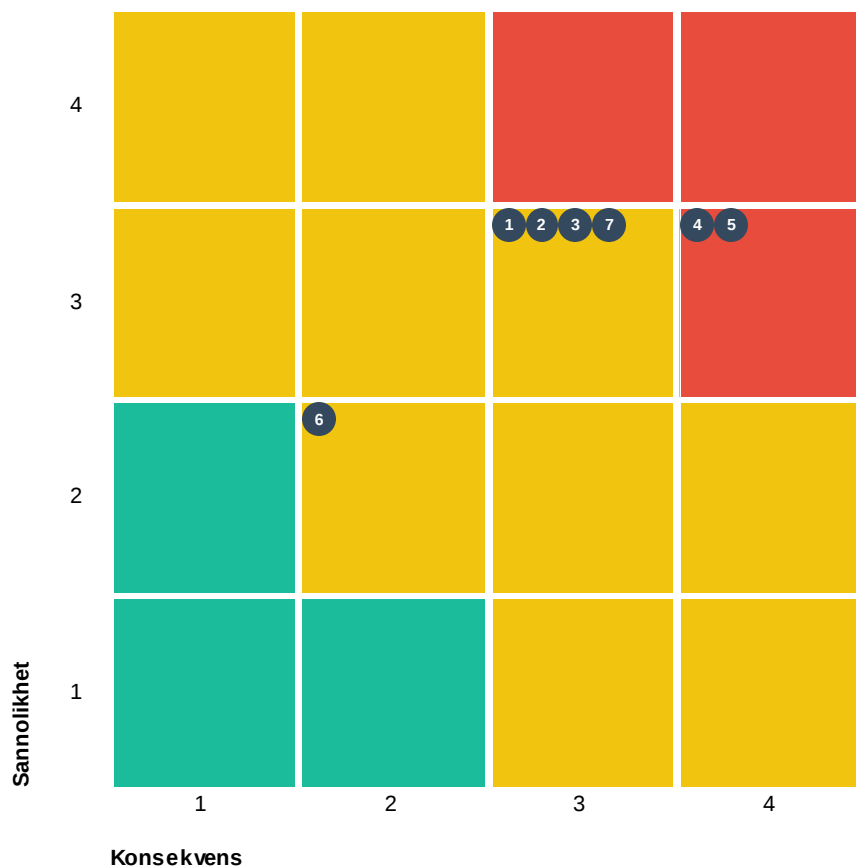
Kommentarer investeringsprojekt

Investeringar 2026 har bytt från mindre specifika investeringar till årliga anslag av inventarier och andra mindre investeringar.

4.3 Förändringar i taxor och avgifter

Äldre- och omsorgsnämndens taxor och avgifter behandlas årligen i ett separat ärende i kommunfullmäktige.

5 Intern styrning och kontroll

2 Kritisk 5 Medium Totalt: 7

Kritisk
Medium
Låg

	Sannolikhet	Konsekvens
4	Sannolik (det är mycket troligt att fel ska uppstå)	Allvarlig (konsekvenserna för verksamheten skulle vara allvarliga)
3	Möjlig (det finns risk för att fel ska uppstå)	Kännbar (konsekvenserna för verksamheten kan vara påtagliga)
2	Mindre sannolik (risken är mycket liten att fel ska uppstå)	Lindrig (konsekvenserna för verksamheten behöver övervägas)
1	Osannolik (risken är praktiskt taget obefintlig att fel ska uppstå)	Försumbar (konsekvensen för verksamheten är försumbar och kan negligeras)

Kategori	Process	Risker
----------	---------	--------

Kategori	Process	Risker
Kommunövergripande risker	Personal och lön	<p>1 Felaktiga löneutbetalningar och att löneskulder uppstår</p> <p>Beskrivning av risk Felaktiga löneutbetalningar kan leda till ekonomiska förluster för kommunen och skapa löneskulder som är svåra att driva in. Det riskerar även att minska personalens förtroende och innebär merarbete för administrationen. Om sådana fel inte hanteras korrekt kan det påverka både kommunens ekonomi och arbetsmiljö negativt.</p> <p>Sannolikhet 3. Möjlig</p> <p>Konsekvens 3. Kännbar</p>
	Ekonomi	<p>2 Bristande budgetföljsamhet</p> <p>Beskrivning av risk Kommunen måste hålla sin budget för att kunna erbjuda viktiga tjänster och undvika ekonomiska problem. Det är också ett lagkrav och nödvändigt för långsiktig planering. Om budgeten inte hålls kan det leda till nedsänkningar och minskat förtroende.</p> <p>Sannolikhet 3. Möjlig</p> <p>Konsekvens 3. Kännbar</p>

Kategori	Process	Risker
	Upphandling och inköp	<p>3 Upphandlingspliktiga inköp sker utanför avtal</p> <p>Beskrivning av risk Att inköp som faller inom upphandlingsplikten görs utanför avtal kan leda till ekonomiska konsekvenser, eftersom Konkurrensverket kan utdöma en upphandlingsskadeavgift pga otillåten direktupphandling och/eller avtalade leverantörer kan kräva att få ersättning för det som kommunen handlat från en annan leverantör som faller inom ramen för det upphandlade avtalet. Att handla utanför ett upphandlat avtal skadar också kommunens rykte som avtalspart, vilket kan påverka leverantörernas intresse att lämna anbud på framtida upphandlingar.</p> <p>Sannolikhet 3. Möjlig</p> <p>Konsekvens 3. Kännbar</p>
	Hantering av känsliga uppgifter och cybersäkerhet	<p>4 Nämnden utsätts för hot kopplat till cybersäkerhet</p> <p>Beskrivning av risk Risken innebär att känslig, sekretessbelagd eller personrelaterad information kan bli tillgänglig för obehöriga. Detta kan ske både avsiktligt (ex. intrång, dataintrång, insiderhot) eller oavsiktligt (ex. felaktiga utskick, bristande rutiner, misstag).</p> <p>Sannolikhet 3. Möjlig</p> <p>Konsekvens 4. Allvarlig</p>

Kategori	Process	Risker
	Utbetalning och processer med risk för välfärdsbrott	<p>5 Nämnden utsätts för välfärdsbrott och/eller oegentligheter</p> <p>Beskrivning av risk Risken innebär att kommunen utsätts för otillbörligt utnyttjande av välfärdssystemet, där individer eller företag medvetet lämnar oriktiga uppgifter eller på annat sätt lurar till sig ersättningar, bidrag eller tjänster som de inte har rätt till.</p> <p>Sannolikhet 3. Möjlig</p> <p>Konsekvens 4. Allvarlig</p>
Efterlevnad av tillämpliga lagar och regler	Ny socialtjänstlag 2025	<p>6 Att nämnden inte efterlever kraven i den nya socialtjänstlagen</p> <p>Beskrivning av risk Syftet med den nya lagen är att socialtjänsten ska bli mer förebyggande, jämställd och lättillgänglig än idag: att sänka trösklarna, nå invånare tidigt, innan problemen växt sig stora. Socialtjänsten ska också bli mer kunskapsbaserad och vila på forskning och beprövad erfarenhet</p> <p>Sannolikhet 2. Mindre sannolik</p> <p>Konsekvens 2. Lindrig</p>
	Regelefterlevnad	<p>7 Nämnden utsätts för välfärdsbrottslighet</p> <p>Beskrivning av risk Att en aktör – utförare, företag eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommunala medel för egen vinning. Exempelvis via bidragsfusk, felaktig folkbokföring eller felaktig fakturering -och registrering.</p> <p>Sannolikhet 3. Möjlig</p> <p>Konsekvens 3. Kännbar</p>